

Силабус курсу

Біоетика

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта (Природничі науки)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Природничі науки)»
Кількість кредитів: 3
Рік підготовки, семестр – I рік, I семестр
Компонент освітньої програми: вибіркова
Дні занять: згідно розкладу
Консультації: згідно розкладу

Мова викладання: українська

Керівники курсу (на вибір здобувача)

д. пед. наук, проф.. Степанюк Алла Василівна,
к. пед. н., доц. Жирська Галина Ярославівна

Контактна інформація

stepanjuk@chem-bio.com.ua 0985722249

gyska@chem-bio.com.ua 0673521083

Опис дисципліни

Мета навчального курсу — виховання у здобувачів усвідомленого морального ставлення до усіх живих істот і діяльнісно-благоговійного ставлення до людського життя та формування умінь застосовувати біоетичні знання у майбутній педагогічній діяльності з метою формування біо- та екоцентричного типу мислення школярів..

Навчальний контент

№	Темати	Результати навчання
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.		
1.	Тема 1. Вступ. Біоцентризм як концептуальна основа світогляду сучасного учителя.	Знати: <ul style="list-style-type: none"> – основні різновидності світорозуміння: матеріалістично-детерміністське, трансцедентальне та синергетичне; – сутнісні характеристики життя: цілісність, системність та ієрархічний принцип його побудови; – основні напрямки стратегії поведінки людини в біосфері; – закони природи як концептуальну основу біоетики; – сутність та витоки біологічної етики. – культурно-історичну періодизацію ставлення до природи; – загальні закономірності формування етичного ставлення до живих істот. Вміти: <ul style="list-style-type: none"> - визначати різновидності світорозуміння ; - застосувати сутнісні характеристики життя (цілісність, системність та ієрархічний принцип його побудови) для обґрунтування стратегії поведінки людини в біосфері, необхідності дотримання у повсякденному житті законів природи; - впроваджувати принципи формування етичного ставлення школярів до оточуючого світу при вивченні предметів природничого циклу
2.	Тема 2. Історія становлення і розвитку біоетики. Методологія формування ставлення до живого	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.		
3.	Тема 3. Сучасні проблеми біоетики і їх висвітлення в процесі вивчення шкільного курсу біології	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • основні проблеми біоетики, її основні принципи і цінності; проблеми використання тварин та рослин в освітніх цілях;
4.	Тема 4. Засоби та методи	

	формування емоційно-ціннісного ставлення до живих організмів.	
5.	Тема 5. Організаційні форми та технології біоетичного виховання	<p>загальні закономірності та етапи формування етичного ставлення до живих істот.</p> <ul style="list-style-type: none"> - проблеми біомедичної етики; - генетично модифіковані організми і сучасні продукти харчування. <p>різноманітні засоби висвітлення інформації біоетичного змісту;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Суть психолого-педагогічні методів ідентифікації (ототожнення), емпатії (співпереживання), рефлексії (самоаналіз). - Технологію засвоєння біоетики на основі методики формування життєвих навичок учнів (знання заради вміння). <p>и:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виховувати у школярів гуманізм як інтегральну якість особистості, здатність до рефлексії над проблемами життя і смерті людини та інших живих істот; - використовувати елементи біоетики в процесі вивчення біології в урочний та позаурочний час; - моделювати навчальні заняття з використанням біоетичних знань; - використовувати різноманітні форми навчальних занять з біо- та екоетики - використовувати методику проведення тренінгів з формування життєвих навичок учнів.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати сучасні проблеми в галузі природничої освіти, що передбачає проведення досліджень, інтеграцію знань та здійснення інноваційної педагогічної діяльності, характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов та вимог організації освітнього процесу
ЗК 1	Володіння технологіями усного і писемного мовлення державною та іноземною мовами, навичками міжособистісного спілкування і критичним ставленням до інформації, отриманої із різних джерел
ЗК 3	Здатність до абстрактного, критичного мислення та прийняття конструктивних рішень на основі сформованих загальнолюдських цінностей, логічних аргументів та перевірених фактів
СК 5	Здатність до розвитку етичної свідомості та самосвідомості, розуміння етичних, біоетичних та екологічних проблем в умовах глобалізаційних процесів сьогодення.
СК 10	Здатність проектувати та забезпечувати ціннісний компонент змісту природничої освіти та відображати власну систему цінностей, застосувати природничо-наукові знання в повсякденному житті задля безпечної життєдіяльності, охорони здоров'я, захисту довкілля, збереження власного здоров'я та здоров'я інших..
РН 7	Уміння абстрактно та критично мислити, приймати конструктивні рішення на основі наявних загальнолюдських цінностей, логічних аргументів та перевірених фактів, гармонійного поєднання знань з природничих наук, методики їх навчання та культури педагогічного спілкування.
РН 16	Уміння актуалізувати власний потенціал, проектувати та реалізувати індивідуальні освітні траєкторії особистісного зростання.
РН 18	Уміння проявляти соціальну активність, відповідальність за стан довкілля та суспільства, толерантне ставлення до різних думок і поглядів в умовах полікультурного середовища,

Літературні джерела

1. Аль-Халили Д. Макфадден Д. Жизнь на грани. Ваша первая книга о квантовой биологии / Джим Аль-Халили, Джонджо Макфадден. – С-П.: Питер, 2017. – 416 с. : ил. – (Серия «New science»).
2. Борейко В. Любовь к природе: спорные вопросы //Гуманитарный экологический журнал. – 2004. – Т. 6. – Спецвыпуск. – № 2. – С. 10–17.
3. Гокінг С. Коротка історія часу. Від Великого Вибуху до чорних дір. / Стивен Гокінг. – К.: К.І.С., 2015. – 203 с.
4. Запорожан В. Від біоетики до ноетики //Вісник НАН України. – 2004. – № 12. – С. 22–30.
5. Запорожан В., Боженко А. Від біоетики до екоетики //Вісник НАН України. – 2004. – №8. – С. 13–17.
6. Колберт Елізабет. Шосте вимірання / пер. с англ. Володимира Плискіна. – К.: Наш Формат, 2016. – 296 с.
7. Кюрегян А. Биоэтика в образовании за рубежом //Гуманитарный экологический журнал. – 2006. – Т. 8. – Выпуск 2. – С. 75–85.
8. Ланца Р. Биоцентризм / Роберт Ланца, Боб Берман; [пер. с англ. Г. Власова]. – М.: Эксмо, 2019. – 256 с. – (Лаборатория подсознания. Наука о скрытых возможностях человека).
9. Ларіонова-Нечерда О. Біоетика захищає майбутнє: (конспект семінару) //Науковий світ + Атестаційний вісник. – 2005. – № 10. – С. 9–11.
10. Маджидов Т., Куракин Г. Компьютерные технологии против коронавируса: первые результаты / Тимур Маджидов, Георгий Куракин. // Природа, №3, 2020г.
11. Поттер В. Р. Биоэтика: мост в будущее /Пер. с англ. – Под ред. С.В. Вековшнина и В.Л.Кулиниченко. – Киев, 2002. – 216 с.
12. Резников О. Проблеми етики при проведенні експериментальних медичних і біологічних досліджень на тваринах //Вісник НАН України. – 2001. – № 11. – С. 30–33.
13. Сингер П. Освобождение животных. – К.: КЭКЦ, 2003. – 132 с.
14. Степанюк А В. Формування в школярів емоційно-ціннісного ставлення до живої природи //Шлях освіти. – 1999. – № 4. – С. 12–14.
15. Степанюк А., Герц І. Біоетика. – Тернопіль: В-во ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2005. – 166с.
16. Сучасні виміри глобальної біоетики (III міжнародний симпозіум з біоетики) //Вісник НАН України. – 2004. – № 6. – С. 57–62.
17. Швейцер А. Благоговение перед жизнью. – М.: Прогресс, 1992. – 200 с.
18. [file:///C:/Users/User/Downloads/FP_index.htm_2011_3_36%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/FP_index.htm_2011_3_36%20(1).pdf)
19. https://new.meduniv.lviv.ua/uploads/repository/kaf/kaf_philosophy/03.%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B5_%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/METODYCHKA_bioetyka.pdf
20. <http://www.bsseducation.com.ua/sites/default/files/bioethics.pdf>

Інтернет-ресурси

www.time.kharkov.com
www.copkgu.narod.ru/antihunt.htm
www.in.com.ua/~kekz/human.htm
time@kharkov.com
mtv@aichyna.com
nikmak@biocc.univ.Kiev.ua

1.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання тем (модулів) відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань заборонені (у т.ч. мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та виконання розрахунків лабораторних завдань.

Політика щодо відвідування: Присутність на занятті є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-2): тести, завдання	25
Модуль 2 (теми 3- 5): тести, завдання	25
ІНДЗ	20
Підсумковий контроль: тести, проєкт	30
Сума	100

До Силабусу додаються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) робоча програма навчальної дисципліни;
- 2) навчальний контент (повний текст лекцій);
- 3) тематика та зміст практичних занять;
- 4) питання для самостійної роботи, поточного і підсумкового контролю;
- 5) електронне навчання у системі Moodle;
- 6) забезпечення дисципліни навчальними інформаційними джерелами, інструментами, обладнанням та програмним забезпеченням.